

AZ ÚJ KÓRLAPFEJ SZÁMITÓGÉPES FELDOLGOZÁSÁNAK TAPASZTALATAI

Tóth Józsefné, Kiss Ilona

Zala megyei Tanács Kórház-Rendelőintézet Zalaegerszeg,
Zala megyei Tanács VB. Egészségügyi Osztálya

A számítógépes feldolgozási rendszer tervezésénél abból indulunk ki, hogy az egészségügyi információs rendszer keretén belül, az egészségügyi ágazat céljaihoz igazodva miként lehet e szerteágazó feladatsorból Zala megyében megoldani egyes részterületek feldolgozását.

Ehhez számításba kellett vennünk a már rendelkezésünkre álló rendszereket - amelyek egy-egy fő terület információigényét részben, vagy egészben kívánták kielégíteni, továbbá a gépi háttérrel, és nem utolsósorban a rendelkezésre álló szervezői kapacitást, illetve a személyi tényezőket.

A feldolgozással alapvető célunk az volt, hogy megyénk lakosságának egészségi állapotára vonatkozó információk rendelkezésünkre álljanak.

E célkitűzések megvalósításához olyan egységesen szabályozott adatforrásokból származó információs bázist kell megteremteni, amely megfelel az ágazati beszámolási rendszer követelményeinek, de ezen túlmenően egyes speciális szakmai irányítási, képzési, továbbképzési, esetleg tudományos igények kielégítésére is alkalmas.

Ilyen irányú tevékenységünket 1980. évben kezdtük el a szekszárdi kórház által kidolgozott kísérleti kórlapfej feldolgozás zalai adaptálásával.

A KÓRLAPFEJ feldolgozása során több problémával kellett szembenéznünk.

Egyrészt programok átvétele elsősorban gyakorlat hiánya miatt nehézségeket okozott.

Másrészt az alapadatokat szolgáltató kórházi dolgozók sem ismerték a számítógépes feldolgozás követelményeit, elvárásait.

A feldolgozás kísérleti bevezetése lehetőséget adott a megfelelő tapasztalatszerzésre és megteremtette a lehetőséget annak, hogy az 1982. január 1-től alkalmazott kórlapfejet megyei rendszer-szervezéssel és programozással, az országos feldolgozáshoz kapcsolódva, sajátos igények figyelembevételével megkezdjük.

A gépi adatfeldolgozás bevezetéséhez jó adottság volt az, hogy a Zala megyei Tanácsnak - önálló gépparkkal rendelkező /R-10-es, R-22-es/ - Számítástechnikai Intézete a megyei kórház székhelyén, Zalaegerszegen működik és rendelkezésre áll az a szakembergárda, amely a költségvetésből gazdálkodó intézmények, így a Zala megyében működő kórházak elektronikus adatfeldolgozásával foglalkozik.

A megyei Kórház Dokumentációs és Információs Osztályának a feladata a MESZTIK támogatásával az adatfeldolgozás konkrét irányítása, a feldolgozással szembeni igények összegyűjtése, illetve a rendszerjavaslat összeállítása.

A kiinduláshoz rendelkezésre állt az input bizonylat /új kórlapfej és a Beteg törzskönyv/, melynek adatállománya többféle táblakészí-

tési lehetőséget kínált:

- statisztikai
- orvosszakmai és
- egészségügyi irányítást támogató

adatokat, amely a legkisebb egységektől /részleg, osztály, intézet, megye/ a legnagyobb egységekig is jól hasznosítható.

A számítógépes rendszer szervezése az elmúlt év második félévétől kezdődött. Így vált lehetővé, hogy 1982. január 1-től a zalaegerszegi Kórház, majd július 1-től a nagykanizsai és keszthelyi kórház is rendszerhez kapcsolódjon.

Az adatok bevétele a zalaegerszegi megyei kórházhoz kihelyezett Videoplex 3 csoportos adatrögzítői munkaállomásról történik, saját adatrögzítői személyezettel. Ennek nagy előnye, hogy az orvosi titoktartás nagyrészt így megoldott, ugyanakkor a szakmai hozzáértés és gyakorlat is adott.

A folyamatos adatrögzítés mellett hoztuk létre a törzsadat állományokat.

A törzsadataink:

- A BNO /betegségek nemzetközi osztályozása/, amelyet az ESZTIK biztosított számunkra. Ez tartalmazza az egyes betegségek nem, kor szerinti összeférhetetlenségét is.
- A BNO közlési alapjegyzék /csoport és tétele/.
- Intézmény törzs.
- Osztály törzs.
- Település törzs.

További input bizonylataink:

- A kórlapfej és kórlapfej pótlap.
- Törzskönyvmásolat.
- Betegáthelyezések.

A rendszer szervezésével és a törzsadattár feltöltésével lehetőség nyílt az output táblák programjainak elkészítésére, kipróbálására. Létrehoztuk a havi állomány hibavizsgáló programjait.

Működése: formai, logikai, hibavizsgálat elvégzése.

Az output táblák havi, féléves, éves gyakorisággal, valamint esetenként készülnek az input bizonylatok hibátlan adatait tartalmazó forgalmi adatállomány és a viszonylag állandó adatokat tartalmazó törzsadat állományok alapján.

Statisztikai jellegű tábla - A havi feldolgozás táblája, a "betegforgalmi kimutatás" adatait, működési mutatóit tartalmazza. A napi betegforgalmi adatok a manuális összesítés kiváltására szolgálnak.

A tábla tartalmazza: kórházanként, osztályonként /részlegenként/ a felvett betegek számát /új felvétel, átvett, összes felvett/, az elbocsátott betegek számát /eltávozott, áthelyezett, meghalt/, a következő napra átmenő létszámot. A felvétel napján elment betegek számát, teljesített ápolási napokat, ágykihasználás %-át, az ápolás átlagos tartamát, halálozási %-ot és a műtött betegek számát.

Összegfokozatai:

- osztályvezető főorvosoknak az osztályhoz tartozó részleggel együtt,

- szakfőorvosoknak szakmánként együtt,
- intézet összesen,
- megye összesen.

A fentiekben túl intézetenként: a ténylegesen ápolott betegek számát, a meghalt betegek intézetbe való felvételtől az exitig eltelt idő szerinti megoszlását, az intézetből végleg kiirt betegek számát, az intézet által teljesített ápolási napok számát és az átlagos ápolási időtartamot.

A *"Betegellátás a kiirt betegek állandó lakhelye szerint"* című tábla az intézetvezetők számára tájékoztatást ad arról, hogy a beutalásokat a szabályzatnak megfelelően végezték-e, továbbá információt ad, hogy városonként, járásonként ezen belül községenként milyen mértékű az intézetbe való beutalás, közvetett módon tájékoztat arról is, hogy milyen az alapellátás színvonala.

Szakmai képzést, továbbképzést támogató jelleggel készült a következő tábla: *"A beutaló, felvételi diagnózis összehasonlítása az ápolást indokló alapbetegséggel"*, amely tartalmazza:

az első ápolási osztálynál, a beutaló nélkül érkezett betegeknel, sürgősségi fokozat szerint: a beteg törzsszámát, a felvételi és ápolást indokló alapbetegség BNO szerinti megnevezését.

A beutalóval érkezett betegeknel, beutaló orvosonként /orvosi szolgálat száma/ és az országos orvosi nyilvántartó szám alapján, sürgősségi fokozat szerint a beutalt betegek törzsszámát, a beutaló és az ápolást indokló alapdiagnózis BNO megnevezését.

Osztályonként összesítve részletezi a beutalt és a beutaló nélkül érkezett betegek számát és a diagnózis egyezőségének, illetve nem egyezőségének esetszámát.

Kórházi, illetve megyei szintű morbiditás és mortalitás megismerése céljából készült a *"Kiirt betegek kor, nem szerinti megoszlása és az ápolási napok száma alapbetegségenként"* című tábla. E tábla tartalmazza a BNO közlési alapjegyzék csoporton és tételen belül a kiirt és ebből meghalt betegek számát, nem és kor /felnőtt, gyermek/ szerinti bontásban.

Összesítésnél, kórházi szinten és megyei szinten a több osztályon ápolott betegek esetében csak az első ápoló osztály alapdiagnózisát vesszük figyelembe.

A következő tábla szintén morbiditási adatokat tartalmaz, mégpedig foglalkozás szerint. Kórházanként, illetve megyei szinten tájékoztatást ad közlési alapjegyzék csoportonként, foglalkozás szerint, az ápolott betegek számához viszonyított %-os megoszlásban.

Orvosszakmai céllal készült az *"Alapbetegséghez társuló szövődmények és kísérő betegségek"* című tábla, amely csak azokkal az esetekkel foglalkozik, amelyeknél szövődmény, illetve kísérő betegségek is előfordultak.

Osztályonként készül, a betegek ápolási alapdiagnózisa szerint, amely közlési alapjegyzék csoportonként jelenik meg esetszámmal, ebből a szövődményes esetek számát, szövődmény és kísérő betegek együttes megjelenésének esetszámát, valamint csak kísérő betegséget tartal-

mazó esetek betegszámát hozza BNO megnevezéssel és részletes beteg-törzsszám felsorolással.

Hasonló céllal készült az *"Elhaltak diagnózisainak összehasonlítása"* című tábla is. Osztályonként készül, az elhaltak alapdiagnózisát közlési alapjegyzékre csoportosítva, ezen belül tételesen a meghalt beteg törzsszámát, életkorát, klinikai és kórboncnoki alapdiagnózisát, klinikai és kórboncnoki halálloki diagnózisát a BNO megnevezés szerint jelenteti meg.

A klinikai és kórboncnoki alapdiagnózisok és a klinikai és kórboncnoki halálloki diagnózisok közötti eltérések esetszámát is vizsgálja.

Tudományos kutatást segítő céllal készült a következő tábla, amely egy betegség előfordulásával foglalkozik intézeti szinten, megyei szinten, osztályos szinten, a megadott paraméterek alapján.

A tábla tartalmazza: egy betegség előfordulásának esetszámát intézeti szinten, ezen belül paraméterezett osztályon, akármelyik diagnózis típusban jelenik meg a vizsgált betegség.

Tételes felsorolást ad azokról a betegekről, akiket a betegségben ápoltak. A tételes felsorolás tartalmazza a beteg lényeges adatait: törzsszámát, nemét, személyi számát, foglalkozását, ápolási időtartamát, elhalt esetén az "exit" szó megjelölést.

A rendszer kialakítása, beleértve a próbafuttatásokat egy évig tartott. A speciális egészségügyi problémák tisztázása azonban időnként a tervezettnél hosszabb időt vett igénybe.

Jelenleg a rendszer működik, a megyei kórház adatai 1982. január 1-től állnak gépi feldolgozásban rendelkezésünkre, a megye két városi kórháza - mivel csak 1982. július 1-től kapcsolódtak a rendszerhez - ez év II. félévtől fognak feldolgozott anyaggal rendelkezni. Így ezen utóbbi időponttól már összemegyei kórházi morbiditási adatok segítik a megye egészségügyi vezetését, a megyei vezető kórházat.

Összefoglalva, a fent ismertetett kórlapfej feldolgozással mélyebb és gyorsabb információkat kívántunk nyerni az eddigieknél a megye lakosságának kórházi morbiditásáról.

Végül fontosnak tartjuk, hogy az egészségügyi rendszerek kidolgozásában az egészségügyet ismerő számítástechnikai szakemberek vegyenek részt.

A számítástechnika elterjedésének egyik legjobb módja a jó rendszerek adaptálása, illetve adaptálhatósága.

Véleményünk szerint az általunk kidolgozott Kórlapfej feldolgozást bármely megye egészségügye hasznosíthatja.